

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2025

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Λάθος

A2. β (τα επιδόματα ανεργίας)

A3. γ (ανεργία τριβής)

ΘΕΜΑ Β

Το Α.Ε.Π. είναι ένα μέγεθος που μας πληροφορεί για την οικονομική ευημερία μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Όμως, παρά τη σπουδαιότητα και χρησιμότητά του το Α.Ε.Π. παρουσιάζει ατέλειες και αδυναμίες, οι οποίες οφείλονται σε πολλές αιτίες. Οι σπουδαιότερες είναι:

α) Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Για παράδειγμα, το φαγητό που μαγειρεύει μια νοικοκυρά στο σπίτι δε διαφέρει καθόλου από το φαγητό ενός εστιατορίου. Και όμως, η προστιθέμενη αξία, με το μαγείρεμα που γίνεται στο σπίτι, δεν υπολογίζεται στο Α.Ε.Π.

β) Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π.. Η ποιότητα, όμως, είναι εξίσου σημαντικός παράγοντας με την ποσότητα. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η ποιότητα ζωής, που προέρχεται, για παράδειγμα, από την καθαρή ατμόσφαιρα, είναι ουσιώδης παράγοντας για την υγεία και την πιθανή διάρκεια της ζωής, δεν περιλαμβάνεται όμως, δυστυχώς στους υπολογισμούς του Α.Ε.Π.

γ) Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. Το Α.Ε.Π. εκφράζει το μέγεθος παραγωγής αλλά όχι και τη σύνθεση, δηλαδή το είδος των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται. Η ευημερία όμως μιας οικονομίας σίγουρα επηρεάζεται, αν, για παράδειγμα, το ποσοστό παραγωγής που αντιπροσωπεύει πολεμικά αγαθά μεταβληθεί εις βάρος της σχέσης με τα καταναλωτικά αγαθά. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ευημερία των πολιτών, αλλά δε εκφράζεται στο Α.Ε.Π., είναι η κατανομή της παραγωγής (εισοδήματος) ανάμεσα στα μέλη μιας οικονομίας. Η κατανομή αυτή όμως, αν βελτιώνεται ή χειροτερεύει, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά

αντίστοιχα τη ζωή των πολιτών. Όσο πιο ισομερής είναι η κατανομή του Α.Ε.Π. τόσο πιο ψηλό θεωρείται το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας, γιατί μικραίνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

δ) Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε επειδή θέλουν να αποφύγουν τη φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως; λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κ.τ.λ. Όλες αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες δεν καταγράφονται στο Α.Ε.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ατέλειες αυτές του Α.Ε.Π. κάνουν προβληματική και τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ διαφόρων κρατών. Το μέγεθος της παραοικονομίας, για παράδειγμα, διαφέρει από χώρα σε χώρα, άρα και οι συγκρίσεις είναι προβληματικές.

Θέμα Γ

Γ1. Ο Πίνακας συμπληρωμένος προκύπτει:

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας Χ σε όρους Ψ
A	0	160	
			0,5
B	80	120	
			1
Γ	120	80	
			2
Δ	140	40	
			4
E	150	0	

Γ2.Για τον Συνδυασμό Α

$$ΚΕΧ_{(AB)} = \Delta\psi / \Delta X \Rightarrow$$

$$0,5 = (160 - \chi) / 40$$

$$\text{άρα } \psi = 140$$

Παρατηρούμε, λοιπόν, πως, όταν η οικονομία παράγει 40 μονάδες του αγαθού Χ, το μέγιστο της ποσότητας του Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι 140 μονάδες, άρα ο συνδυασμός ($X = 40$, $\Psi = 140$) είναι ανέφικτος. Η οικονομία δεν μπορεί να τον παράξει με τις υπάρχουσες παραγωγικές δυνατότητες, δηλαδή δεν έχει είτε αρκετή τεχνολογία οι αρκετούς παραγωγικούς συντελεστές.

Για τον συνδυασμό Β

$$ΚΕΧ_{(\Gamma\Delta)} = \Delta\psi / \Delta X \Rightarrow$$

$$2 = (\psi - 40) / 10$$

$$\text{άρα } \psi = 60$$

Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία παράγει 130 μονάδες του αγαθού Χ, το μέγιστο της ποσότητας του Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι 60 μονάδες, άρα ο συνδυασμός ($X = 130$, $\Psi = 60$) είναι εφικτός. Στην οικονομία αυτή ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ3.

Κάνουμε μια αφαίρεση στην αρχή $160 - 50 = 110$ μονάδες του Ψ και εφαρμόζουμε

$$ΚΕΧ = \Delta\psi / \Delta\chi \Rightarrow 1 = 120 - 110 / \chi - 80 \text{ άρα } X = 90 \text{ οι μονάδες που θυσιάστηκαν.}$$

Γ4. Ο καινούργιος πίνακας που προκύπτει

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας Χ σε όρους Ψ
A	0	240	
			0,75
B	80	180	
			1,5
Γ	120	120	
			3
Δ	140	60	
			6
Ε	150	0	

Το κόστος ευκαιρίας παρατηρούμε ότι αυξάνεται

Θέμα Δ
Δ1.

Στην Ισορροπία ισχύει
 $Q_d = Q_s$ δηλαδή

$$400/P = 30 + P \Rightarrow$$

$$30P + P^2 = 400 \Rightarrow$$

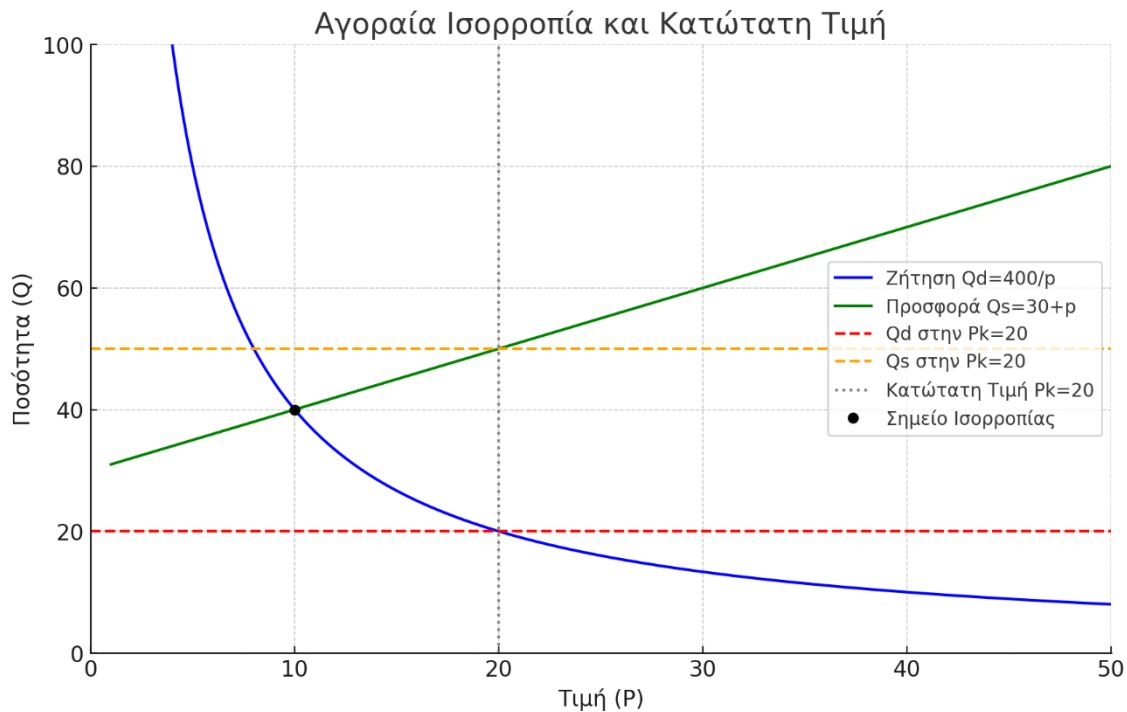
$P^2 + 30P - 400 = 0$ Το οποίο πρόκειται για ένα τριώνυμο όπου

$\Delta = 2500 > 0$ και $P_{1,2} = 10$ (δεκτή) και -40 (απορρίπτεται διότι $P > 0$).

Συνεπώς αντικαθιστώντας την τιμή ισορροπίας προκύπτει $P^* = 10$ σε μια από τις δύο και βρίσκουμε την ποσότητα της ισορροπίας $Q^* = 40$.

Δ2.

$$\text{Πλεόνασμα} = 30 \Rightarrow Q_S - Q_D = 30 \Rightarrow (30 + P) - (400/P) = 30 \Rightarrow P_K = 20$$

**Δ3.**

α. Επιβάρυνση = $P_K \cdot (Q_S - Q_D) = 30 \cdot 20 = 600 \text{ €}$.

β. Έσοδα = $(Q_S - Q_D) \cdot 15 = 30 \cdot 15 = 450 \text{ €}$. Οπότε

Τελική επιβάρυνση ΚΕ = $600 - 450 = 150 \text{ €}$.

Δ4.

Αρχικά: $\Sigma\Delta = P \cdot Q = 40 \cdot 10 = 400 \text{ €}$.

Τελικά: $\Sigma\Delta = P_K \cdot Q_{DK} = 20 \cdot 20 = 400 \text{ €}$.

Η ΣΔ δεν μεταβάλλεται, ($\Delta(\Sigma\Delta) = 0$) μετά την παρέμβαση του κράτους κι αυτό συμβαίνει λόγω της μορφής της καμπύλης ζήτησης. Είναι ισοσκελής υπερβολή και η ΣΔ παραμένει σταθερή σε όλο το μήκος της.

Επιμέλεια θεμάτων

Αριστείδης Φρούντζος